

אורות מאפל

1. פסיקתא רבתי פרשה לג
והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום... תהו זו מלכות בבל... ובהו זו מלכות מדי... וחשך זו מלכות יון... על פני תהום זו מלכות אדם הרשעה.
2. פרוטגורס (ביוונית Πρωταγόρας) (420-490 לפנה"ס) היה הפילוסוף הסופיסטי החשוב ביותר בזמנו. אפלטון מייחס לפרוטגורס דיאלוג שבו הוא מתאר שיחה דמיונית בינו לבין סוקרטס בדבר מקורה של האמת. פרוטגורס מפורסם בשל אמרתו "האדם הוא מדד כל הדברים", ובכך התכוון שהכל נתון לפרשנות ואין אמת אחת.
3. יומא דף סט
ויצעקו אל ה' אלהים בקול גדול מאי אמור אמר רב ואיתימא רבי יוחנן ביא ביא היינו האי דאחרביה למקדשא וקליה להיכליה וקטלינהו לכולהו צדיקי ואגלינהו לישראל מארעהו ועדיין מרקד בין. כלום יהבתי לן אלא לקבולי ביה אגרא. לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן. נפל להו פיתקא מרקיעא דהוה כתב בה אמת. אמר רב חנינא שמע מינה חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת. אותיבו בתעניתא תלתא יומין ותלתא לילואתא מסרוהו ניהליהו. נפק אתא כי גוריא דנורא מבית קדשי הקדשים. אמר להו נביא לישראל היינו יצרא דעבודת כוכבים שנאמר ויאמר זאת הרשעה. בהדי דתפסוה ליה אשתמיט ביניתא ממזיאי. ורמא קלא ואזל קליה ארבע מאה פרסי. אמרו היכי נעביד דילמא חס ושלוס מרחמי עליה מן שמיא. אמר להו נביא שדיהו בדודא דאברא ותפיהו לפומיה באברא. דאברא משאב שאיב קלא...
4. בבא בתרא / יב/א
אמר רבי אבדימי דמן חיפה מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לחכמים אטו חכם לאו נביא הוא הכי קאמר אעיי' שניטלה מן הנביאים מן החכמים לא ניטלה. אמר אמימר וחכם עדיף מנביא שנאמר ונביא לבב חכמה.
5. משנה מסכת מגילה פרק א
(ח) אין בין ספרים לתפלין ומזוזות, אלא שהספרים נכתבין בְּכָל לשון, ותפלין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית.
א. רע"ב על מסכת מגילה פרק א משנה ח
אין נכתבין אלא יונית - וטעמא דשרי ספרים ביונית יותר משאר לשונות, דאמר קרא (בראישית ט) יפת אלהים ליפת וישכון באהלי שם, יפיותו של יפת, כלומר, הלשון היפה שבכל בני יפת, ישכון באהלי שם, ואין לך לשון היפה בכל בני יפת כלשון יוני. והלכה כרבן שמעון בן גמליאל. מיהו בזמן הזה כבר אבד אותו לשון יוני ונשתבש, לפיכך אין כותבין ספרים בזמן הזה אלא בכתב הקודש ובלשון הקודש:
6. שפתי כהן על במדבר פרק יט פסוק ב
ומה שאמר דאינון קריבין לאורחי מהימנותא, הוא כנגד הפילוסופין שיצאו מיוון, כמו אלכסנדרוס ואריסטוס וגלינוס וחביריו.
7. ספר נר מצוה עמוד כב
ולכך נעשה הנס בנרות, כי היונים היו מטמאים את ההיכל, שכך כח יון מיוחד להתגבר על ההיכל יותר מכל האומות. וסימן לדבר, היכל עולה למספרו ס"ה ויון מספרו ס"ו, להורות כי יש למלכות יון כח גובר על ההיכל ובה מטמאים את ההיכל, כי מצד ההיכל בלבד גובר עליו כח יון. ולכך כשגברו על ההיכל, טמאו את כל השמנים שבהיכל. ודוקא שמנים, כי השמן הוא מיוחד לקדושה. וראיה לזה, שבשמן מקדשין ומושחין הכל (שמות ל, כד לג) והוא עיקר הקדושה, ואף בזה שלטו יון וטמאו את כל השמנים:
8. ספר מאור עינים - פרשת מקץ דרוש לחנוכה
זה נצחו את היוונים וזה כשנכנסו כו' טמאו כל השמנים חכמה נקרא שמן רצה לומר שטמאו כל החכמות אפילו חכמת התורה נטמאה כביכול ...
9. אורות הקודש / חלק ב / עמוד שיא / עולם הקודש והחול - יז
יש עולם של חול, ועולם של קודש, עולמים של חול ועולמים של קודש, העולמים סותרים זה את זה. כמובן הסתירה היא סוביקטיבית. האדם בהשגתו המצומצמת אינו יכול לפשר בין הקודש ובין החול, ואינו יכול להשוות את סתירותיהן, והן אמנם מיושבות ברום עולם, במכון קודש הקודשים.
10. עין איה שבת 66
אף גם זאת השקיפו, כי לא רק את הרע נקבל, מפגישה זו של רוח יון החודר במשכנות יעקב, עד שאין לנו כלל במה לשמח על מציאותו, כ"א כד היא מדתו של מקום ב"ה בהנהגת עולמו בכלל, והנהגתו עם ישראל בפרט, כי כל אותם הדברים המתנגדים ונראים רעים במציאותם, הם עצמם גורמים לפאר יותר את כח הטוב והאמת. ע"כ הפגישה היונית כשתגמור מהלכה להכנע כולה מפני הדר גאון ד' שהוא מעוזם של ישראל, עוד תשמש עם כל כחותיה להוסיף פאר ועצמה לתורת אמת ולגדל שם ד' אלהי ישראל בעולם, יפיותו של יפת תיקבע באהלי שם, להרחיב ולשכלל לפאר ולרומם עוזה של תורה ויראת ד' טהורה, השתולה על הרי ישראל. ע"כ ראויים הם הימים הללו לקבעים ימים טובים.
- 10א. מאורות הראי"ה לחנוכה ארבע פרשיות ופורים / חנוכה / יג.
בהלל והודאה. יש כאן שני חלקים שהם מתיחסים אל אלו הימים הטובים. הצד הטוב שישאר לעד לישראל דוקא ע"י פגישת זה המכשול העצום, החוזק הגדול של אמתת האמונה כשיוצא (ת) אל הפועל דוקא במה שכל הדיעות הרעות יוצאות לאור והן מתפשטות מאד, עד שרבים יבהלו משאתן וידמו שהן בולעות את אמונת ישראל. וכאשר למרות כל אלה קמנו ונתעודד, ודבר אלהינו יקום לעולם (ישעיה מ ח), הרי דגלם של ישראל וקרנם מתרומם. גם אותם הקניינים שהם טובים לשמש את האור האמיתי של התורה, שנלקחו מאוצר הפגישה היונית, מאותן הדיעות דקריבין לארחא דמהימנותא (זוהר, שמות רלז א. וע"י הקדמת הזוהר, יג א ונצוצי זוהר אות יא), שנצרפו ונטהרו באש דת של תורת אמת, להסיר מהן כל סיגיהן ובדיליהן, זאת היא טובה עליונה שמאת ד' היתה זאת להכין הכל להטיב באחרית, ע"י [=על זה] ראו לקבע הלל.
- 4א. ספר חדושי אגדות חלק שלישי עמוד סו - מסכת בבא בתרא
ומה שאמרו חכם עדיף מנביא כי הנבואה היא בחדה ובמראה ואלו החכם יודע הנעלם והבלתי ידוע לאתרים לא במראה ולא בחידות רק שהוא משיג השגה ברורה, אשר השיי מוציא שכל האדם מן הכח אל הפעל. והחכם יודע העתידות ג"כ שהרי יודע ומשיג